บทที่ ๔

แหล่งที่มาของเงินกู้จากสถาบันการเงินเพื่อการอุตสาหกรรม

การขายหุ้นในตลาดหุ้นเท่าที่กล่าวในบทที่แล้ว เป็นวิธีการหาเงินของอุตสาหกรรมโดยขายส่วนของความเป็นเจ้าของให้ ซึ่งต่างจากการหาเงินโดยวิธีการกู้ยืมหลายประการ

การกู้เงินมาใช้ในธุรกิจทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนก็ดี หรือเพื่อการลงทุนในโครงการระยะยาวก็ดี เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติธรรมดา อย่างไรก็ดี การใช้เงินที่กู้ยืมมาเพื่อการลงทุนนั้นย่อมเสี่ยงกว่าการใช้เงินที่ได้มาจากเจ้าของกิจการ หรือจากการขายหุ้น เพราะผู้ให้กู้ยืมย่อมมีสิทธิในสินทรัพย์ของบริษัทก่อนเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียอะไรในบริษัท ดังนั้น ถ้าไม่สามารถจ่ายคืนเมื่อถึงกำหนด อาจเป็นผลให้กิจการล้มละลายได้ง่าย ๆ ดังที่ปรากฏอยู่บ่อย ๆ

แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตลาดหุ้นในประเทศไทยไม่ค่อยเป็นที่นิยมแพร่หลายนักประการหนึ่ง และเนื่องจากโอกาสการลงทุนในประเทศนี้ยังมีกว้างขวาง และผลตอบแทนจากการลงทุนยังมีสูงมากอีกประการหนึ่ง การกู้ยืมจึงเป็นสิ่งที่แพร่หลายมากในการดำเนินธุรกิจ แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยจะค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาเต็มที่แล้วก็ตาม

สถาบันทางการเงินที่มีบทบาทในการให้กู้ยืมเพื่อกิจการอุตสาหกรรมนั้น มีอยู่มากมายหลายแห่ง เช่น สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์บางแห่ง บริษัทประกันภัยและประกันชีวิต เป็นต้น

แต่เนื่องจากการจำกัดตัวของแหล่งข้อมูล และเพื่อจำกัดขอบเขตของการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ให้มุ่งหนักไปในทางอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ ผู้เขียนจึงจะเสนอในบทนี้แต่เฉพาะกิจการที่มีจุดประสงค์ใหญ่เพื่อกิจการนี้โดยตรง นั่นคือ กิจกรรมของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม ส่วนสถาบันอื่น ๆ นั้น จะศึกษาอย่างกว้าง ๆ รวมกันไปในหัวข้อ "กิจการอื่น ๆ"

บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ความสำคัญของสถาบันแห่งนี้นับวันแต่จะเพิ่มมากขึ้นทุกที ซึ่งรัฐบาลเองก็ยอมรับโดยนำรวมเข้าไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ (๑๙๖๗ – ๑๙๗๑) ดังนี้ [๑]

> "Addition capital funds will also be provided to the Industrial Finance Corporation of Thailand (IFCT which will take a more active role. It is envisaged that demand for industrial loans from the IFCT will increase to a rate of 80 million baht annually over the plan period."

<u>การดำเนินงานในระยะแรกและปัญหาต่าง ๆ</u>

ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ – ๒๕๐๖ – ๒๕๐๙ ระยะที่สอง พ.ศ. ๒๕๐๗ – ๒๕๐๙ ได้กล่าวไว้ในบทการพัฒนาอุตสาหกรรม ในหัวข้อบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยไว้ดังนี้ [๒]

> "บรรษัทนี้ได้ก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๐๓ มีทุนจดทะเบียน ๒๐ ล้านบาท เป็นหุ้นที่จำหน่ายและชำระแล้ว ๑๗.๔ ล้านบาท บรรษัทได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล เช่น ให้กู้ในระยะยาวและไม่มีดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๕ ล้านบาท ซึ่งรัฐบาลได้มาจากเงินบาทค่าซื้อผลิตผลเกษตรเหลือใช้ของสหรัฐอเมริกา แต่อย่างไรก็ตาม บรรษัทไม่สามารถดำเนินให้ได้ผลเต็มตามที่คาดไว้ในระยะแรกเริ่ม เพราะในระยะเวลาปีเศษ บรรษัทได้ให้กู้เงินไปเพียง

---

[๑] National Economics Development Board, <u>op. cit.</u>, P. 20

[๒] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ <u>แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ – ๒๕๐๖ – ๒๕๐๙ ระยะที่สอง พ.ศ. ๒๕๐๗ – ๒๕๑๐</u> (พระนคร : บริษัทประชาช่าง จำกัด ๒๕๐๗) หน้า ๔๕

๘ ราย ในวงเงิน ๑๑.๓ ล้านบาท ทั้งที่บรรษัทมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ถึง ๓๐ ล้านบาท ต่อมาในปี ๒๕๐๕ บรรษัทได้ปรับปรุงกิจการใหม่ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เป็นผลให้การให้กู้เงินของบรรษัทเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนถึง ๔๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๐๖ บรรษัทจำเป็นต้องหาทุนมาเพิ่ม โดยกู้เงินจากรัฐบาลไปอีก ๒๐ ล้านบาท ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และขอกู้เงินรวม ๕ ล้านเหรียญสหรัฐ จากธนาคารโลก และประเทศเยอรมันนี และได้ขายหุ้นให้แก่บรรษัทการเงินระหว่างประเทศอีก ๖ แสนเหรียญ จึงเป็นที่หวังได้ว่า การดำเนินงานของบรรษัทจะสามารถช่วยเหลืออุตสาหกรรมขนาดปานกลางได้มากขึ้นในอนาคต"

ถึงแม้ว่าบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะเป็นแหล่งของเงินสำหรับโครงการลงทุนอันเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่อุตสาหกรรมก็ตาม แต่การดำเนินงานก็ยังจำกัดอยู่มาก ในบทความเรื่อง วิธีชวนชาวต่างประเทศมาลงทุน ซึ่งเสนอโดยธนาคารกรุงเทพ ฯ ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับวันอาทิตย์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๐ ในหน้า ๒๙ ได้กล่าวถึงบรรษัท ฯ ไว้ดังนี้

"ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีสถาบันเงินทุนประเภทระยะปานกลางคือบรรษัทเงินทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ซึ่งเปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมภายในประเทศกู้ยืมเงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ถูกก็ตาม ก็ปรากฏว่าบรรษัท–เงินทุน ฯ มีกำลังทุนอยู่น้อยมาก และยังไม่เพียงพอกับความต้องการของอุตสาหกรรมภายในประเทศที่จะขยายตัวออกไป"

อีกท่านหนึ่ง คือ นายพิสุทธ์ นิมมานเหมินทร์ รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กล่าวไว้ในการสัมมนา ในหัวข้อ "Economic Development and Investment Opportunities in Thailand" ที่ Plaza Hotel, New York เมื่อ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๙ ว่า[๓]

---

[๓] Bisudhi Nimanheminda, "Source and Cost of Local Capital" Bangkok Bank Monthly Review (January 1967) P. 29

"Another source of capital for large industrial firms is the Industrial Finance Corporation of Thailand (IFCT), a privately-owned institution organized by special statute. Shareholders of the Corporation include both local and foreign financial institutions. The Corporation finances the establishment, expansion or modernization of plants. Loan are also made in foreign exchange from funds borrowed from abroad. Lack of feasible projects and lack of funds as well as personel problems have tended to limit its operations thus for, but there is ample scope for expansion".

ลักษณะงานในปัจจุบันและการแก้ปัญหา

ข้อความข้างบนที่กล่าวแล้วนั้น นำมาเพื่อให้เห็นภาพในอดีตของกิจการนี้เท่านั้น ความจริงในปัจจุบันโครงการสร้างเงินทุนของบริษัทได้เปลี่ยนไปแล้ว โดยอ้างอิงจากรายงานประจำงวด ๓ เดือน ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๑๐ ของบริษัท ฯ [๔] ดังนี้

Authorized Share Capital	:	Bht. 100,000,000
Number of shares	:	100,000
Value per share	:	Bht. 1,000
Paid-in Share Capital		
First Issue :		
1959, November	:	Bht. 6,100,000
Second Issue :		
1963 March		287,000
June		11,010,000
December		1,290,000
1964 April		11,313,000
Third Issue		
1967 June-December		16,756,000
Total Bht.		46,756,000

[๔] Industrial Finance Corporation of Thailand, Quatery Issue October - December 1967. (Mimeographed) P. 3.

118071AA2

ผู้ถือหุ้นประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ บริษัทประกันภัย บริษัทการเงิน บุคคลธรรมดา และบริษัทต่าง ๆ

ที่มาของเงินที่บรรษัท ฯ นำมาให้กู้ยืมนั้น นอกจากเงินทุนแล้ว ยังมีเงินสำรองที่กันไว้จากกำไรในปีก่อนอีก ๑๑ ล้านบาท และเป็นเงินกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ [๕]

International Cooperation Administration (I.C.A.)	15,000,000	บาท
International Bank for Reconstruction and Development (I.B.R.D.)	21,728,000	บาท
Kreditanstalt fur wiederanfbau (K.F.W.)	57,200,000	บาท
และจากรัฐบาลไทย	83,858,000	บาท

ดังนั้น เมื่อรวมทุกแหล่งที่มาของเงินแล้ว จะได้ ๒๗๖ ล้านบาท นอกจากนั้น บรรษัท ฯ ยังมีโครงการ และได้ติดต่อขอกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ อีก เช่น Asian Development Bank (A.D.B.) เป็นเงิน ๑๐๐ ล้านบาท ซึ่งนับว่าได้รับเกียรติเป็นพิเศษ เพราะเป็นการอนุมัติให้กู้เป็นรายแรกตั้งแต่ตั้งธนาคารนี้มา นอกจากนั้น ยังจะได้รับเงินกู้ครั้งที่ ๒ จาก Kreditanstalt fur Wiederaufbau อีก ๕ ล้านดอยชมาร์ค เหล่านี้ได้ผ่านขั้นการตกลงแล้วทั้งสิ้น ในส่วนที่ยังเป็นโครงการก็ได้แก่ การขอกู้จากธนาคารโลกครั้งที่ ๒ นอกจากนั้นยังมีสถาบันการเงินอีกหลายแห่งในต่างประเทศที่เสนอให้กู้ ดังนั้น ปัญหาเรื่องเงินโดยเฉพาะเงินตราต่างประเทศสำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบและเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุก่อสร้างจากต่างประเทศจึงมีเหลือมากพอ

ปัญหาทางด้านการเงินที่บรรษัท ฯ เผชิญอยู่ก็คือ ปัญหาการขาดแคลนเงินบาท แม้จะพยายามแก้อยู่หลายทาง เช่น ได้ขายหุ้นเพิ่มเติมอีก ๒๐ ล้านบาท และขายหุ้นกู้ไปแล้ว ๓๐ ล้านบาท

---

[๕] Industrial Finance Corporation of Thailand, Annual Report 1967, (พระนคร : บริษัทไทยบราเดอร์สการพิมพ์ จำกัด), P 12

ซึ่งเงิน ๕๐ ล้าน ที่ได้มานี้ บรรษัท ฯ ต้องส่งใช้หนี้เงินที่ยืมทดรองมาจากธนาคารต่าง ๆ หมด ดังนั้น จึงกำลังดำเนินงานที่จะต้องออกหุ้นอีก ๕๐ ล้านบาท หุ้นกู้เหล่านี้ให้ดอกเบี้ย ๗ %

เท่าที่กล่าวมานี้ เป็นการสรุปให้เห็นว่าปัญหาทางด้านการเงินที่มีในระยะแรก ๆ ดังที่บางท่านได้กล่าวไว้ในตอนต้นนั้น ทางบรรษัท ฯ ได้แก้ไขไปอย่างไร และอะไรที่ยังแก้ไม่ได้

หัวหน้าฝ่ายธุรกิจเงินกู้ของบรรษัท ฯ ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษของประเทศไทย เมื่อเทียบเคียงกับบางประเทศในย่านเดียวกันแล้ว มีลักษณะที่ต่างกันคือ อย่างในประเทศอินเดียและปากีสถานนั้น ขาดแคลนเงินตราต่างประเทศจริง ๆ ดังนั้น การขอกู้เงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศส่วนมากจึงต้องทำผ่านบรรษัทเงินทุนของประเทศนั้น ๆ โอกาสที่จะขอกู้เงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์แทบไม่มีเลย ดังนั้น บรรษัท ฯ จึงมีโอกาสพิจารณาเปรียบเทียบคัดเลือกโครงการที่ดี ที่จะเป็นประโยชน์ได้มาก ผิดกับประเทศไทยเรา ซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเหลือเฟือ ผู้ขอกู้ที่ไม่ต้องการยุ่งยากในการทำโครงการ หรือศึกษาโครงการให้ดีก่อน และไม่ต้องการเสียเวลา จึงหันไปกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ โดยยอมเสียดอกเบี้ยแพง ๆ แต่สะดวกรวดเร็วกว่า

ปัญหานี้ได้ยกขึ้นมากล่าวเพื่อนำมาถึงปัญหาที่ นายพิสุทธิ์ นิมมานเหมินทร์ ที่ได้กล่าวไว้ว่าเราขาดโครงการที่เหมาะสม ซึ่งเรื่องนี้อีกเช่นกันที่หัวหน้าฝ่ายธุรกิจเงินกู้ของบรรษัท ฯ ได้กล่าวย้ำไว้ เมื่อผู้เขียนขอเข้าสัมภาษณ์ คือ ถึงแม้จะมีผู้แสดงความจำนงขอกู้เป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่โครงการที่เหมาะสมก็มีน้อยมาก บางโครงการได้รับบัตรส่งเสริมแล้วจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมก็ตาม แต่เมื่อมาทำการศึกษาความเหมาะสมโดยละเอียดอีกทีแล้ว ก็ยังพบว่ายังมีความโครงการที่ไม่น่าจะสนับสนุนเมื่อมองในด้านผู้ให้กู้เงิน ทั้งนี้เพราะในการพิจารณาโครงการมีเป้าหมายคนละอย่าง วิธีการทำโครงการเพื่อศึกษาความเหมาะสมนั้นจะได้กล่าวโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่งในบทหลัง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม หัวหน้าฝ่ายธุรกิจเงินกู้ของบรรษัท ฯ ได้กล่าวถึงลักษณะของโครงการที่ดีว่าควรประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ สินค้าที่จะผลิตได้ต้องมีคุณภาพดีพอสมควร มีข้อได้เปรียบสินค้าต่างประเทศในเรื่องต้นทุนการผลิต ทำให้สามารถตั้งราคาขายในระดับที่จะแข่งกับสินค้าต่างประเทศได้ และจะมีกำไรดี เป็นการเพิ่ม G.N.P. และรายได้ประชาชาติ (National Income) ใช้แรงงานและวัตถุดิบในประเทศ ทำให้ได้เงินตรา

ซึ่งเงิน ๕๐ ล้าน ที่ได้มานี้ บรรษัท ฯ ต้องส่งใช้หนี้เงินที่ยืมทดรองมาจากธนาคารต่าง ๆ หมด ดังนั้น จึงกำลังดำเนินงานที่จะต้องออกหุ้นอีก ๕๐ ล้านบาท หุ้นกู้เหล่านี้ให้ดอกเบี้ย ๗ %

เท่าที่กล่าวมานี้ เป็นการสรุปให้เห็นว่าปัญหาทางด้านการเงินที่มีในระยะแรก ๆ ดังที่บางท่านได้กล่าวไว้ในตอนต้นนั้น ทางบรรษัท ฯ ได้แก้ไขไปอย่างไร และอะไรที่ยังแก้ไม่ได้

หัวหน้าฝ่ายธุรกิจเงินกู้ของบรรษัท ฯ ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษของประเทศไทย เมื่อเทียบเคียงกับบางประเทศในย่านเดียวกันแล้ว มีลักษณะที่ต่างกันคือ อย่างในประเทศอินเดียและปากีสถานนั้น ขาดแคลนเงินตราต่างประเทศจริง ๆ ดังนั้น การขอกู้เงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศส่วนมากจึงต้องทำผ่านบรรษัทเงินทุนของประเทศนั้น ๆ โอกาสที่จะขอกู้เงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์แทบไม่มีเลย ดังนั้น บรรษัท ฯ จึงมีโอกาสพิจารณาเปรียบเทียบคัดเลือกโครงการที่ดี ที่จะเป็นประโยชน์ได้มาก ผิดกับประเทศไทยเรา ซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเหลือเฟือ ผู้ขอกู้ที่ไม่ต้องการยุ่งยากในการทำโครงการ หรือศึกษาโครงการให้ดีก่อน และไม่ต้องการเสียเวลา จึงหันไปกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ โดยยอมเสียดอกเบี้ยแพง ๆ แต่สะดวกรวดเร็วกว่า

ปัญหานี้ได้ยกขึ้นมากล่าวเพื่อนำมาถึงปัญหาที่ นายพิสุทธิ์ นิมมานเหมินทร์ ที่ได้กล่าวไว้ว่าเราขาดโครงการที่เหมาะสม ซึ่งเรื่องนี้อีกเช่นกันที่หัวหน้าฝ่ายธุรกิจเงินกู้ของบรรษัท ฯ ได้กล่าวย้ำไว้ เมื่อผู้เขียนขอเข้าสัมภาษณ์ คือ ถึงแม้จะมีผู้แสดงความจำนงขอกู้เป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่โครงการที่เหมาะสมก็มีน้อยมาก บางโครงการได้รับบัตรส่งเสริมแล้วจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมก็ตาม แต่เมื่อมาทำการศึกษาความเหมาะสมโดยละเอียดอีกทีแล้ว ก็ยังพบว่ายังมีความโครงการที่ไม่น่าจะสนับสนุนเมื่อมองในด้านผู้ให้กู้เงิน ทั้งนี้เพราะในการพิจารณาโครงการมีเป้าหมายคนละอย่าง วิธีการทำโครงการเพื่อศึกษาความเหมาะสมนั้นจะได้กล่าวโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่งในบทหลัง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม หัวหน้าฝ่ายธุรกิจเงินกู้ของบรรษัท ฯ ได้กล่าวถึงลักษณะของโครงการที่ดีว่าควรประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ สินค้าที่จะผลิตได้ต้องมีคุณภาพดีพอสมควร มีข้อได้เปรียบสินค้าต่างประเทศในเรื่องต้นทุนการผลิต ทำให้สามารถตั้งราคาขายในระดับที่จะแข่งกับสินค้าต่างประเทศได้ และจะมีกำไรดี เป็นการเพิ่ม G.N.P. และรายได้ประชาชาติ (National Income) ใช้แรงงานและวัตถุดิบในประเทศ ทำให้ได้เงินตรา

ต่างประเทศเพิ่มขึ้น หรือประหยัดการใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศของประเทศลง และข้อสำคัญคือมีการจัดการที่ดี

ส่วนปัญหาสุดท้ายของบรรษัท ฯ ที่ควรกล่าวถึงไว้ในที่นี้ก็คือ ปัญหาด้านบุคคล (personnel) เนื่องจากลักษณะงานของสถาบันแบบนี้เป็นของใหม่ จึงหาผู้มีความรู้ความชำนาญในด้านนี้ได้ยาก นอกจากนั้น โดยเหตุที่เป็นกิจการที่มิได้มุ่งหวังกำไรอย่างเดียว แต่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รายได้ของกิจการก็ไม่มากนัก เมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์จึงไม่อาจกำหนดอัตราเงินเดือนเจ้าหน้าที่ให้อยู่ในระดับสูงได้ ดังนั้น เมื่อบุคคลเข้ามาเป็นพนักงานจนมีความรู้ความชำนาญดีแล้ว ก็มักลาออกไปทำงานที่อื่น ที่ให้เงินเดือนสูงกว่า ซึ่งมีอยู่เสมอ แต่ทางบรรษัท ฯ ก็กำลังพยายามหาทางแก้ไขอยู่ โดยเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดอัตราเงินเดือนเสียใหม่

บรรษัท ฯ ได้กำหนดไว้ว่า ยอดเงินกู้นั้นจะต้องอยู่ระหว่าง ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้เพราะโครงการที่ใช้เงินต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาทนั้น ถือว่าเป็นโครงการเล็กกิจการอุตสาหกรรมที่ต้องการใช้เงินขนาดนั้น อาจขอพึ่งจากแหล่งอื่น ๆ ได้ง่าย และไม่ต้องเสียเวลาทำเป็นโครงการเสนอตามแบบวิธีการที่ทางบรรษัท ฯ กำหนดไว้ และเพื่อให้มีการกระจายการเสี่ยงตามสมควร บรรษัท ฯ จึงไม่มีนโยบายที่จะให้กู้ในโครงการใดโครงการหนึ่งมากเกินไป จึงกำหนดยอดเงินขั้นสูงไว้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ระดับสูงสุดของยอดเงินกู้นี้อาจมีการผ่อนผันได้บ้างในบางกรณี

สำหรับผลตอบแทนที่จะต้องจ่ายให้บรรษัท ฯ นั้น ได้กำหนดไว้ดังนี้

๑. ร้อยละ ๙.๕ ต่อปี สำหรับเงินกู้สกุลบาท

๒. ร้อยละ ๘.๖ ต่อปี สำหรับเงินกู้สกุลเงินตราต่างประเทศ

หลักประกันที่จะนำมาค้ำประกันการกู้เงินนั้น บรรษัท ฯ ได้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ก) ที่ดินที่ตั้งโรงงาน

ข) อาคารโรงเรือนของกิจการ

ค) เครื่องจักรอุปกรณ์ของโรงงาน

ง) ที่ดินหรือหลักทรัพย์อื่น ๆ ของผู้กู้ หรือบุคคลอื่น

จ) การค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์บางแห่ง

ถึงแม้บรรษัท ฯ มีนโยบายที่จะช่วยเหลือเอกชน ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการประเภทหนึ่งประเภทใด แต่ขาดเงินทุนก็ตาม แต่บริษัทก็ยังรักษานโยบายที่จะต้องให้ผู้กู้มีส่วนร่วมในการรับภาระการลงทุนในกิจการด้วย ดังนั้น บรรษัท ฯ จึงไม่อยู่ในฐานะที่ปล่อยเงินกู้เพื่อนำไปใช้เป็นเงินลงทุนทั้งหมดได้ ซึ่งสัดส่วนหรือจำนวนเงินที่ผู้กู้จะต้องลงทุนด้วยนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพของกิจการ

นอกจากนั้น เพื่อรักษานโยบายช่วยเหลือธุรกิจส่วนเอกชนโดยเคร่งครัด บรรษัท ฯ จึงวางระเบียบไว้ว่าจะไม่ให้กิจการใดที่มีรัฐบาลหรือองค์การของรัฐบาลถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ ๑๐ กู้

ประเภทของผู้กู้ที่อยู่ในเกณฑ์นั้น บรรษัท ฯ กำหนดไว้กว้าง ๆ ดังนี้

๑. ผู้ที่กำลังจะเปิดดำเนินกิจการอุตสาหกรรมในประเทศไทย

๒. ผู้ที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมอยู่แล้วในประเทศไทย และมีความประสงค์จะขยายหรือปรับปรุงโรงงานของตน

๓. กิจการอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นของชาวไทย หรือชาวต่างประเทศ หรือกิจการร่วมระหว่างชาวไทยกับชาวต่างประเทศ ตราบใดที่กิจการอุตสาหกรรมนั้นมีโรงงานตั้งอยู่ในประเทศไทย

ในขณะนี้บรรษัท ฯ ได้จำกัดวัตถุประสงค์ในการกู้ไว้เพียงเพื่อสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การซื้อที่ดินหรือปรับปรุงที่ดินตั้งโรงงาน

๒. การสร้างอาคารโรงเรือนที่ใช้ในการอุตสาหกรรม

๓. การซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์สำหรับประกอบกิจการอุตสาหกรรม

เป็นที่น่าเสียดายว่า ขณะนี้บรรษัท ฯ ยังไม่มีนโยบายให้กู้เพื่อนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนได้

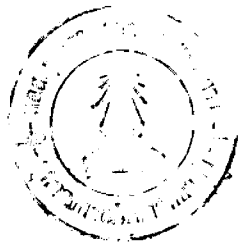

สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม

อุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศไทย ก็เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมขนาดย่อมในประเทศด้อยพัฒนาอื่น ๆ ย่อมเสียเปรียบอุตสาหกรรมขนาดกลางและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น ต้องซื้อวัตถุดิบจากตลาด ในราคาที่สูงกว่าและด้วยเงินสด ไม่สามารถจ้างผู้มีความรู้ความชำนาญเข้ามาทำงานได้ ไม่มีความสามารถในการซื้อเครื่องจักรทันสมัย ไม่มีความสามารถจะหาข้อมูลทางด้านการตลาด และขาดความสามารถที่จะขายสินค้าได้ด้วยตนเอง นอกจากนั้น ยังถูกกดราคาต้องขายสินค้าที่ต้องรอเวลาเก็บเงินด้วยระยะเวลายาวนาน ยิ่งไปกว่านั้น สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ การขาดแคลนเงินทุน ต้องหาทุนยืมจากบุคคลธรรมดาที่ให้กู้โดยอัตราดอกเบี้ยสูง หรืออย่างดีก็ได้จากธนาคารพาณิชย์ซึ่งอัตราดอกเบี้ยก็ยังถือว่าไม่ต่ำนัก ทั้งยังต้องเสียค่าใช้จ่ายบางอย่างอื่น ๆ ที่นอกเหนือดอกเบี้ยอีก ธนาคารพาณิชย์เห็นว่าเป็นความเสี่ยงภัยสูง เป็นจริงแล้วก็ไม่เกี่ยวกับเจ้าใจช่วยนัก เพราะกิจการเหล่านี้มีความมั่นคง ตามหลักการวิเคราะห์ทางการเงิน ฉะนั้น จึงมักให้กู้โดยมีหลักประกันโดยมีราคาหนักรัดไว้ทำยาก โดยเฉพาะประการสำคัญไว้ก่อน

กิจการเหล่านี้ก็ระไปถึงสถาบันทางการเงินอย่างเช่นธนาคารเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ก็มีนโยบายที่ไม่เหมาะกับกิจการขนาดเล็ก เพราะไม่รับพิจารณาเงินกู้ต่ำกว่า ๔๐๐,๐๐๐ บาท และให้กู้ในระยะเวลายาวนาน โดยอัตราดอกเบี้ยต่ำ

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงมีการร่วมมือกันระหว่างกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และธนาคารพาณิชย์ ๒ แห่ง คือ ธนาคารเกษตร จำกัด และธนาคารมหานคร จำกัด ซึ่งปัจจุบันรวมกิจการกัน โดยมีชื่อใหม่ว่า "ธนาคารกรุงไทย จำกัด" เพื่อหาเงินให้กิจการขนาดเล็กกู้ยืม

การดำเนินงานของกิจการ

กิจการแห่งนี้ในปัจจุบันมีเงินหมุนเวียนให้กู้อยู่ ๖๖ ล้านบาท [๖] โดยได้มาจากที่รัฐบาล

---

[๖] สัมภาษณ์ นายเอนก ปุญลักกี ผู้จัดการสำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม (๕ สิงหาคม ๒๕๑๑)

ตั้งไว้ให้เป็นรายปี ๓๓ ล้านบาท ที่เหลือเป็นเงินสมทบจากธนาคารกรุงไทย จำกัด เงินสมทบนี้เป็นไปตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ว่า ธนาคารนี้จะจัดหาเงินสมทบกับเงินที่กระทรวงการคลังจะนำไปฝากในอัตรา ๑ ต่อ ๑ สำหรับในระยะเริ่มแรก แล้วต่อไปเมื่อกระทรวงการคลังนำเงินไปฝากเกิน ๑๐ ล้านบาท จำนวนเงินที่ธนาคารจะจัดมาสมทบนั้นให้เป็นไปตามที่จะตกลงกันตามกำลังความสามารถของธนาคาร

รัฐบาลได้จัดงบประมาณให้ในปีต่าง ๆ ดังนี้ คือ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

การดำเนินงานของกิจการแห่งนี้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยบริหารงานตามนโยบายของคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งขึ้นสำหรับพิจารณาการให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้กู้เงินไปลงทุนตั้งหรือขยายกิจการ คณะกรรมการดังกล่าวปัจจุบันประกอบด้วย :–

๑.	อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	เป็นประธานกรรมการ
๒.	ผู้แทน กระทรวงคลัง	เป็นกรรมการ
๓.	ผู้แทน สำนักงบประมาณ	เป็นกรรมการ
๔.	ผู้แทน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	เป็นกรรมการ
๕.	กรรมการผู้จัดการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด	เป็นกรรมการ
๖.	ผู้จัดการ สำนักงานเงินกู้	เป็นเลขานุการ

หน้าที่ของกิจการแห่งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือ[๗]

ก) ในด้านเกี่ยวกับการวิเคราะห์คำร้อง และโครงการขอกู้เงิน

ข) ในด้านการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

---

[๗] กระทรวงอุตสาหกรรม อนุสรณ์ครบรอบ ๒๕ ปี กระทรวงอุตสาหกรรม (พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ ๒๕๑๐), หน้า ๒๒๑

สำหรับหน้าที่ในด้านให้กู้เงินตามข้อ ก) นั้น สรุปได้ดังต่อไปนี้ [๙]

๑. ประกาศเผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงโครงการ และหลักเกณฑ์ในการให้กู้เงินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม กับให้คำปรึกษาแนะนำในการที่จะยื่นคำร้องขอกู้เงิน

๒. รับคำร้องขอกู้เงิน และวินิจฉัยคำร้องขอกู้เงินขั้นต้น ว่าสมควรจะได้รับการพิจารณาช่วยเหลือให้ได้กู้เงินหรือไม่

๓. เมื่อคำร้องขอกู้เงินรายใดอยู่ในข่ายที่จะได้รับความช่วยเหลือส่งเสริม ก็ดำเนินการวิเคราะห์โครงการขอกู้เงินในด้านเทคนิค การผลิต การเงิน การจัดการ การตลาด และการเศรษฐกิจ พร้อมกันนั้นก็ส่งคำร้องขอกู้เงินไปให้ธนาคารเพื่อทำการประเมินหลักทรัพย์

๔. เสนอรายงานการวิเคราะห์ และผลการประเมินหลักทรัพย์ค้ำประกันให้คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ ฯ พิจารณาอนุมัติวงเงินและเงื่อนไขที่จะให้กู้ เสร็จแล้วแจ้งให้ธนาคารที่ผู้ขอกู้ระบุการขอกู้เงินให้ทราบ และทำสัญญากับผู้ขอกู้เงินต่อไป

๕. ทำการติดตามผลงานของผู้ที่ได้รับให้กู้เงินไปแล้ว ว่าได้นำเงินไปใช้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่ พร้อมทั้งให้คำแนะนำทางวิชาการแก่ผู้กู้ตามที่จำเป็น

---

[๙] Loc. cit.

ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

	ปีงบประมาณ ๒๕๐๗		ปีงบประมาณ ๒๕๐๘		ปีงบประมาณ ๒๕๐๙		ปีงบประมาณรวม ๒๕๐๗ — ๐๙	
	ราย	พันบาท	ราย	พันบาท	ราย	พันบาท	ราย	พันบาท
อุตสาหกรรมโรงงาน	๗	๒,๑๖๖	๓๒	๗,๕๕๗	๕๑	๑๓,๐๑๒	๙๐	๒๒,๗๓๕
อุตสาหกรรมบริภัณฑ์	—	—	๖	๒,๐๑๕	๑๑	๑,๗๗๕	๑๘	๓,๗๙๐
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	๔	๒๒๓	๔	๓๗๐	๓	๑๒๐	๑๑	๗๑๓
อุตสาหกรรมหัตถกรรม	๑	๕๐	๗	๑,๑๐๗	๕	๗๖๐	๑๓	๑,๙๑๗
รวม	๑๒	๒,๙๓๙	๔๙	๑๑,๐๔๙	๗๐	๑๕,๖๖๗	๑๓๒	๒๙,๑๕๕

ที่มา : สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม

ยอดเงินกู้ซึ่งอนุมัติให้กู้ แยกตามวัตถุประสงค์ของการกู้

	ปีงบประมาณ ๒๕๐๗ (บาท)	ปีงบประมาณ ๒๕๐๘ (บาท)	ปีงบประมาณ ๒๕๐๙ (บาท)	รวม (บาท)
ทุนหมุนเวียน	๑,๒๐๘,๐๐๐	๔,๒๘๙,๐๐๐	๕,๓๙๓,๕๐๐	๑๐,๘๙๐,๕๐๐
ซื้อที่ดินและปรับปรุงที่ดิน	๑๘๕,๐๐๐	๓๗๐,๐๐๐	๓๔๔,๐๐๐	๘๙๙,๐๐๐
ก่อสร้างอาคาร	๓๕๘,๐๐๐	๑,๙๑๔,๐๐๐	๒,๙๖๕,๐๐๐	๕,๒๓๗,๐๐๐
ซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์	๖๓๘,๐๐๐	๔,๒๖๑,๐๐๐	๖,๓๓๑,๙๐๐	๑๑,๒๓๐,๙๐๐
อื่น ๆ	๕๐,๐๐๐	๒๑๕,๐๐๐	๖๗๒,๖๐๐	๘๙๗,๖๐๐
รวม	๒,๙๓๙,๐๐๐	๑๑,๐๔๙,๐๐๐	๑๕,๖๖๗,๐๐๐	๒๙,๑๕๕,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม

ปัญหาในด้านการดำเนินงาน

งานการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมโดยวิธีการให้กู้เงินนี้ นับได้ว่าเป็นโครงการใหม่ของการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในประเทศไทย งานการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบวิสาหกิจอุตสาหกรรมโดยวิธีนี้ แตกต่างจากการให้กู้เงินของธนาคารพาณิชย์ที่กระทำกันอยู่ตามปกติ เพราะการให้กู้เงินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมไม่ได้หวังผลจากดอกเบี้ยอย่างเช่นธนาคารพาณิชย์ แต่หวังผลทางอื่น คือ การพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม

โดยที่งานการให้กู้เงินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นงานที่สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เริ่มดำเนินงานเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๐๗ นับตั้งแต่เริ่มดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบัน จึงกล่าวได้ว่าอยู่ในขั้นพัฒนาตัวบุคคล ซึ่งปัญหานี้ผู้จัดการสำนักงานได้ให้สัมภาษณ์กับผู้เขียนว่าได้แก้ไขลุล่วงไปได้มากแล้ว

ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการนี้ พอจะสรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้.-[๙]

๑. ปัญหาในเรื่องการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการการให้กู้เงินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม ให้ประชาชนทราบทั่วประเทศ

๒. ปัญหาในเรื่องความสะดวกเกี่ยวกับการกรอกแบบคำร้องขอกู้เงิน

๓. ปัญหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ค้ำประกัน

๔. ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมให้ผู้กู้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่ให้กู้

๕. ปัญหาเกี่ยวกับด้านการผลิต เช่น เรื่องวิศวกรรม เทคนิคอุตสาหกรรม และการจัดการ และได้รายงานถึงวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ในระยะเวลาที่ได้ดำเนินการไปแล้วไว้ด้วย

ในระยะต่อมา สำนักงานเงินกู้ ฯ ได้พยายามหาทางขจัดปัญหาต่าง ๆ ข้างต้นให้หมดดังต่อไปนี้

---

[๙] สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม รายงานประจำปี ๒๕๐๙ (พระนคร : โรงพิมพ์ ร.ส.พ. ๒๕๑๐) หน้า ๖๓ - ๖๘

๑. ในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์นั้น ในปัจจุบันกิจการของสำนักงานเงินกู้ ฯ ได้เป็นที่ทราบกันโดยกว้างขวางในหมู่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมทั่วไป ทั้งในพระนคร ธนบุรี และต่างจังหวัด จังหวัดที่มีผู้ยื่นคำร้องขอกู้เงินรวม ๔๖ จังหวัด

๒. ปัญหาในเรื่องความสะดวกเกี่ยวกับการกรอกแบบคำร้อง และยื่นคำร้องขอกู้เงินนั้น ในปัจจุบันกล่าวได้ว่ามีอยู่น้อยที่สุด เพราะสำนักงานเงินกู้ ฯ ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำให้คำปรึกษาหารือแก่ผู้มาติดต่อขอกู้เงิน หรือขอทราบระเบียบการขอกู้เงินอยู่ตลอดเวลาที่สำนักงาน ส่วนผู้ที่ไปติดต่อกับธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดต่าง ๆ ก็ได้รับความสะดวกเช่นเดียวกัน เนื่องจากสำนักงานเงินกู้ ฯ ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำชี้แจงไว้กับเจ้าหน้าที่ของธนาคารสาขาต่าง ๆ จนเป็นที่เข้าใจและสามารถให้คำแนะนำในการกรอกแบบคำร้องขอกู้เงินแก่ผู้ประสงค์จะขอกู้เงินได้

๓. ในด้านปัญหาเกี่ยวกับหลักทรัพย์ค้ำประกัน แม้ทางธนาคารกรุงไทย จำกัด จะได้ลดหย่อนผ่อนปรนหลักเกณฑ์การประเมินราคาหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ที่ขอกู้เงินเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถจะขจัดปัญหานี้ให้หมดสิ้นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ เรื่องเครื่องจักรที่ยังไม่สามารถจะทำจำนองเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ได้

มาตรการประการหนึ่งที่สำนักงานเงินกู้ ฯ พิจารณาเห็นว่าจะช่วยแก้ปัญหาข้างต้นนี้ได้ดี ก็คือ การจัดให้มีการเช่าซื้อเครื่องจักร ดังนั้น จึงได้นำโครงการให้เช่าซื้อเครื่องจักรเดิมของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมารื้อฟื้นปรับปรุงแก้ไข เพื่อเสนอสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ขอรับความเห็นชอบ และของบประมาณมาดำเนินงาน ซึ่งโครงการนี้ได้รับความเห็นชอบจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และเมื่อเสนอไปยังสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ก็ได้รับความเห็นชอบในหลักการ แต่เนื่องจากยังมีรายละเอียดบางอย่างที่จะต้องรอการพิจารณาให้รอบคอบ โครงการการให้เช่าซื้อเครื่องจักรจึงยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติการ

มาตรการอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ก็คือ การออกกฎหมายจดทะเบียนเครื่องจักร ซึ่งหากมีกฎหมายดังกล่าวแล้ว ผู้ประกอบอุตสาหกรรมก็จะสามารถใช้เครื่องจักรจำนองค้ำประกันวงเงิน

ที่ขอกู้ได้ สำหรับเรื่องนี้กระทรวงอุตสาหกรรมกำลังดำเนินการอยู่โดยเร่งรีบอยู่แล้ว

นอกจากนั้นสำนักงานเงินกู้ ฯ กำลังเตรียมทำโครงการเสนอต่อกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อีกก็คือ การจัดตั้งสถาบันหรือสำนักงานประกันสินเชื่อขึ้น สำหรับช่วยเหลือค้ำประกันเงินกู้ให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อม ที่ต้องการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ไปปรับปรุงขยายกิจการให้ก้าวหน้า แต่หลักทรัพย์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอตามที่ธนาคารต้องการ แต่เนื่องจากวิธีการเช่นนี้เป็นเรื่องใหม่ จำเป็นที่จะต้องศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ให้รอบคอบ ในระหว่างนี้จึงอยู่ในระหว่างการศึกษางาน

๔. เรื่องปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมให้ผู้กู้ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่ให้กู้นั้น หลังจากเมื่อได้ใช้ระเบียบการควบคุมการจ่ายเงินให้แก่ผู้กู้ตามความจำเป็นที่ต้องการใช้ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ ฯ ได้กำหนดขึ้นตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๐๘ แล้ว ปัญหาในเรื่องการใช้เงินกู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ก็ลดน้อยลงไปมาก ที่ยังมีเหลืออยู่ก็เพียงเงินกู้ประเภทที่จะใช้เป็นทุนหมุนเวียนเท่านั้น เพราะเงินกู้ประเภทนี้ยังไม่สามารถจะทำการควบคุมโดยใกล้ชิดได้ แต่อย่างไรก็ดี สำนักงานเงินกู้ ฯ ก็ได้พยายามใช้วิธีส่งเจ้าหน้าที่ออกติดตามผลงานโดยใกล้ชิดมากขึ้น จึงปรากฏว่าผลงานที่ได้จากการให้กู้เงินไปในระยะหลังนี้ได้ผลสูงขึ้น

๕. สำหรับปัญหาเกี่ยวกับด้านการผลิต เช่น เรื่องวิศวกรรม เทคนิคอุตสาหกรรม และการจัดการนั้น ในปี ๒๕๐๘ สำนักงานเงินกู้ ฯ ได้จัดให้มีการสัมมนาในทางวิชาการขึ้นครั้งหนึ่ง เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๐๘ โดยเชิญเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานกับเจ้าหน้าที่เทคนิคมาร่วมสัมมนา และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางการวิศวกรรม การบัญชี และการจัดการ มาบรรยายหลักวิชาพร้อมกับให้คำแนะนำด้วย ผลเฉพาะหน้าปรากฏว่าเป็นที่พอใจ แต่เมื่อได้ติดตามผลงานในระยะต่อ ๆ มา ปรากฏว่าไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องมาจากบรรดาเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมส่วนมากมักจะไม่สนใจในเรื่องหลักวิชาเกี่ยวกับการผลิตและการวิศวกรรมนัก ถือเสียว่าผลิตสินค้าออกมาได้ และขายได้ก็พอแล้ว นอกจากนั้น กิจการบางอย่าง เช่น การทำบัญชีให้ถูกต้องก็เกรงว่าจะทำให้ต้องเสียภาษีสูง จึงไม่นิยมทำบัญชีให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เรื่องเหล่านี้จำเป็นจะต้องอาศัยการเปิดให้มีการสัมมนาขึ้นอีกหลาย ๆ หน จนสามารถจะเปลี่ยนลักษณะท่าทีของเจ้าของหรือผู้จัดการของ

โรงงานเหล่านี้ได้ นอกจากปัญหาเหล่านี้แล้ว ในปัจจุบันก็มีปัญหาอื่น ๆ เช่น ผู้ที่ทำสัญญากู้เงินไปแล้ว ทางสำนักงานได้เสียเวลาวิเคราะห์โครงการไปแล้วไม่ได้ใช้เงินและส่งเงินกู้คืน ปัญหาในเรื่องผู้ที่จะกู้ทำงานไม่ได้ผลตามข้อตกลง ปัญหาความยุ่งยากในระเบียบการต่าง ๆ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้สำนักงานเงินกู้ ฯ ได้หาทางแก้ไข เช่น ขอคิดค่าวิเคราะห์โครงการสำหรับรายที่ส่งคืนเงินคืนก่อนปฏิบัติตามข้อตกลงโดยไม่มีเหตุผลตามสมควร หาทางควบคุมการใช้จ่ายเงินของผู้ขอกู้ให้เป็นไปตามข้อตกลง และกำลังเจรจากับธนาคารให้ผ่อนปรนในเรื่องจำนวนเงินที่ผู้กู้จะต้องเอาประกันภัย เป็นต้น

เป็นที่น่าเสียดายว่า แม้จนกระทั่งเวลาที่เขียนวิทยานิพนธ์นี้ (สิงหาคม ๒๕๑๑) รายงานผลงานประจำปี ๒๕๑๐ ก็ยังไม่ออก การวิเคราะห์จึงจำกัดตัวอยู่เพียงนี้ และผลงานปัจจุบันก็ได้เพียงจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการสำนักงานถึงเรื่องทั่ว ๆ ไป ตามที่กล่าวมาแล้ว

สถาบันการเงินอื่น ๆ

แหล่งเงินทุนเพื่อโครงการอุตสาหกรรมนั้น นอกจากจะหาได้จากแหล่งภายในของตนเอง (กำไรและค่าเสื่อมราคา) หรือกู้จากภายนอก เช่น สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อย ธรรมดาเงินทุนเพื่อการอุตสาหกรรม หรือรายย่อยให้ขนาดหุ้นแล้ว ก็อาจจะหาได้จากแหล่งอื่น ๆ เช่น ธนาคาร และบุคคลธรรมดาที่ออกเงินให้กู้ ซึ่งปกติอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง

ธนาคารกสิกรไทย

ธนาคารกสิกรไทยนั้นนับว่าเป็นศูนย์กลางของตลาดเงิน คุณหญิงสุภา ยศสุนทร ได้กล่าวในการสัมมนาเรื่อง "Economic Development and Investment Opportunities in Thailand" [11] ที่ Plaza Hotel, New York City เมื่อ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๙ ว่า

---

[11] Suparb Yossundara, "Local Banking System and Money" Bangkok Bank Monthly Review (January, 1967) P.P. 26 - 27

"Commercial Banks in Thailand form the nucleus of the money market. There are 13 foreign and 16 domestic banks and they have 481 offices throughout the Kingdom. There is only one province now which does not have a bank, and that is at the northernmost border.

Commercial banks have gone through a period of spectacular growth in the postwar years. Their total assets and liabilities rose from around 900 million baht in 1946 to more than 21 billion baht in 1966, a period of 20 years. They are the main source of finance for external and internal trade, and to a certain extent, working capital for industry."

นายพิสุทธิ์ นิมมานเหมินทร์ [๑๑] ได้กล่าวถึงบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในฐานะแหล่งของเงินภายในประเทศไว้ดังนี้

"Since the promulgation in 1962 of the Industrial Promotion Act, 348 industrial establishments were granted privileges. A study of the capital structure of these establishments revealed many interesting facts. Of the total authorized share capital, of these firms, 2,936 million baht, 2,100 million baht were Thai Capital of the total working capital of 10 billion baht, nearly 3 billion baht were in equities, while the rest are said to be medium-term credits received from abroad for plants and machinery and borrowings from commercial banks. Thus, certain industries

---

๑๑ Bisudhi Nimmanheminda, Loc. cit.

may be paying between 7 % and 14 % per annum for part of their working capital. These retes prevail for commercial bank loans and advances."

ตามความเห็นของผู้เขียนวิทยานิพนธ์นี้ เชื่อว่าการใช้เงินของธนาคารพาณิชย์ในโครงการลงทุน ทั้งส่วนที่จะซื้อสินทรัพย์ถาวรก็ดี จะเป็นทุนหมุนเวียนก็ดี ย่อมมีปัญหาอยู่หลายประการ

ประการแรก คืออัตราดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการติดต่อกับธนาคารพาณิชย์ย่อมทำให้ต้นทุนทางด้านการเงินของอุตสาหกรรมอยู่ในฐานะที่จะแข่งขันกับกิจการอื่นลำบาก เพราะนอกจากอัตราดอกเบี้ย ๑๔% แล้ว บางครั้งอาจต้องเสียค่าปากถุง ค่านายหน้าติดต่อ เป็นต้น

ประการที่สอง เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มักไม่ค่อยได้ให้กู้ โดยพิจารณาโครงการอย่างเช่น บรรษัทเงินทุนเพื่อการอุตสาหกรรม ดังนั้น จำนวนที่ควรจะกู้ได้จึงมักต่ำ

ประการที่สาม การให้กู้ของธนาคารพาณิชย์ในลักษณะที่ให้แก่ผู้เคยค้า โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันนั้น ก็ไม่เหมาะต่อโครงการลงทุนระยะยาว เพราะเป็นเครดิตระยะสั้น

ประการที่สี่ เป็นธรรมเนียมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ที่มักจะขอร้องให้ลูกค้านำเงินมาคืนก่อนวันสิ้นงวด คือ ๓๐ มิถุนายน และ ๓๑ ธันวาคม เพื่อตัวเลขในงบดุลจะได้น่าดูขึ้น การกระทำดังกล่าวเป็นการขัดต่อการจัดการทางการเงินที่ดีของอุตสาหกรรมผู้กู้ เพราะธุรกิจย่อมจะมีวัตรจักร (Cycle) ของตนเอง ระยะเวลาที่เหมาะสมที่จะคืนเงินนั้นแต่ละอุตสาหกรรมไม่เหมือนกัน สุดแต่ฤดูกาลผลิตและฤดูการขาย แต่ธนาคารมักใช้วิธีนี้เพื่อประโยชน์ ๒ ทาง คือ ประโยชน์ทางแรกได้กล่าวแล้วว่าเพื่อผลในการรายงานสถานะการเงิน ส่วนผลอีกประการหนึ่งก็คือ เพื่อเช็คฐานะทางเครดิตของลูกค้า โดยธนาคารมักจะให้ความหวังแก่ลูกค้าตั้งแต่ตอนเริ่มกู้ยืมครั้งแรก ว่าจะขยายเครดิตให้อีกในอนาคต ถ้าสามารถนำเงินมาเข้าทันตามกำหนด

วันสิ้นงวด ดังนั้น ระยะปิดงวดธนาคารจึงเป็นเวลาที่ลูกค้าเงินฝากเงินน้อยที่สุด

ผู้ที่ไม่สามารถนำเงินมาเข้าธนาคารมักจะถูกตัดออกจากการเป็นลูกค้าในภายหลัง แม้มิได้หมายความว่าผู้ที่สามารถนำเงินมาเข้าได้ธนาคารจะติดต่อด้วยต่อไป บางรายเอาเงินมาเข้าแล้วธนาคารก็เลิกติดต่อด้วย เพราะตลอดเวลาที่ติดต่อกันนั้นไม่น่าไว้ใจ

การปิดบัญชีของธนาคารอาจไม่ตรงกับวันหยุดกาลที่เหมาะสมแก่การจ่ายเงินคืนของธุรกิจหรืออุตสาหกรรมบางประเภทเลย ดังนั้น การปฏิบัติของธนาคารพาณิชย์บางแห่งในประเทศไทยซึ่งปฏิบัติตามกฎและระเบียบเช่นนี้บอกได้ว่าไม่เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

นอกจากนั้น การให้ความหวังแก่ลูกค้า และการติดต่อโดยกระทันหันเช่นนั้นก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่นับถือต่อจรรยาธุรกิจ

<u>ประการที่ห้า</u> แนวสินเชื่อ (Line of credit) นั้น เป็นคำที่ใช้กันอย่างหละหลวม ปกติมีความเข้าใจไม่ตรงกันนัก ในเรื่องที่ว่าจะเอาอะไรมาเป็นเครื่องกำหนดแนวสินเชื่อ และยังตกลงกันไม่ได้ ในความหมายทั้งทางกฎหมายและหลักธรรม

กล่าวโดยทั่วไป แนวสินเชื่อเป็นเครื่องมือที่ธนาคารใดธนาคารหนึ่งกำหนดขึ้นมาว่ายอดเงินสูงสุดที่ตนจะให้ผู้ใดผู้หนึ่งกู้ในระยะเวลาหนึ่ง (ปกติ ๑๒ เดือน) เป็นเท่าไร

การกำหนดขึ้นไว้ดังกล่าวมิได้หมายความว่าธนาคารจะต้องปฏิบัติตามนั้น นอกจากในบางกรณีได้มีการตกลงและทำนิติกรรมกันไว้ แต่ในบางกรณีก็เป็นแต่เพียงข้อผูกพันในแง่หลักธรรมเท่านั้น

ถ้าได้มีการทำสัญญา มีระยะเวลา มีเงื่อนไข และข้อสัญญาได้ทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็ไม่มีปัญหาอะไร

ความยุ่งยากมักจะเกิดขึ้นเมื่อแนวเครดิตถูกนำมาใช้อย่างหละหลวม และในเมื่อวิธีการต่าง ๆ ในการให้เครดิตของธนาคารมิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน และผู้เป็นลูกค้าที่เคยกู้มิได้มีความเข้าใจเสียงอ อย่างไรก็ตาม ธนาคารก็ผูกพันที่จะต้องช่วยธุรกิจต่าง ๆ ในทุกทางที่จะช่วยได้โดยไม่รักษาหลักความมั่นคงของธนาคาร เช่นตัวอย่าง โรงงานน้ำตาล ก. เคยกู้ธนาคารได้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทุกครั้งเมื่อถึงฤดูหีบอ้อยผลิตน้ำตาล แนวเครดิตของโรงงานน้ำตาล ก. คือ ๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามความเข้าใจทั้ง ๒ ฝ่าย ถ้าในฤดูผลิตปีนี้ ธนาคารลดแนวเครดิตลงเหลือ

๕๐๐,๐๐๐ บาท ธุรกิจของโรงงานน้ำตาลแห่งนี้อาจล้มก็เป็นได้

ฉะนั้น เป็นหน้าที่ของธนาคารที่ไม่ควรปล่อยปัญหานี้ให้คลุมเครือ และธนาคารกับลูกค้าควรติดต่อกันอย่างใกล้ชิด และมีการเจรจาในเรื่องนี้ให้กระจ่างชัด

<u>กิจการประกันชีวิตและประกันภัย</u>

สถาบันเหล่านี้นับว่าเป็นความหวังทางด้านการเงินที่สำคัญอย่างหนึ่งของกิจการอุตสาหกรรม ผู้ที่ได้อ่านและศึกษากฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ที่ออกตามความ พ.ร.บ. ประกันชีวิต ๒๕๑๐ ม. ๕ และ ม. ๒๐ และ พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย ๒๕๑๐ และ ม. ๖ ม. ๒๒ นั้น [๑๒] จะเห็นได้อย่างชัดเจนทีเดียวว่า รัฐบาลได้พยายามคัดท้ายเงินทุนของประเทศที่อยู่ในมือของกิจการประกันเหล่านี้ จากการลงทุนในกิจการประเภทอสังหาริมทรัพย์ มายังอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการขนส่งโดยเฉพาะกิจการอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นมาใหม่

ผู้เขียนขอยืนยันข้อความข้างบนนี้ด้วยการคัดลอกกฎกระทรวงโดยย่อส่วนหนึ่งที่ทำไว้ โดย นายบุญเสริม คุ้มพวงเพ็ชร [๑๓] สมุห์บัญชีใหญ่ของบริษัทอาคเนย์ประกันภัย จำกัด ดังนี้

---

[๑๒] พระราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ หน้า ๗๘ — ๘๖

[๑๓] นายบุญเสริม คุ้มพวงเพ็ชร <u>ย่อกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๑๑)</u> (พระนคร : บริษัทอาคเนย์ประกันภัย จำกัด ๒๕๑๑) (โรเนียว)

ชนิดของการลงทุน	ต้องไม่เกินทรัพย์สินของบริษัทประกันนั้น	มีทุนจดทะเบียน	ทุนชำระแล้ว	จ่ายปันผล	หมายเหตุ
<u>ซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้บริษัท จำกัด</u>					
ก) อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ขนส่ง					
– ประกอบการเกิน ๒ ปี	๒๕ %	ไม่จำกัด	เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐	๕% ติดต่อ ๒ ปี	
– ประกอบการใหม่	๒๕ %	เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐	เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐	ไม่จำกัด	ได้รับการส่งเสริมตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุ
ข) ดำเนินกิจการให้เช่าซื้อที่ดินอาคาร					ข้อ ข) นี้ เฉพาะกิจการประกันชีวิต กิจการประกันภัย ลงทุนไม่
– ประกอบการเกิน	๑๐ %	ไม่จำกัด	เกิน ๖,๐๐๐,๐๐๐	๕% ติดต่อ ๒ ปี	
– ประกอบการใหม่	๑๐ %	เกิน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐	เกิน ๗,๕๐๐,๐๐๐	ไม่จำกัด	
ค) ดำเนินกิจการอื่น ๆ					
– ประกอบการเกิน ๒ ปี	๑๕ %	ไม่จำกัด	ไม่จำกัด	๕% ติดต่อ ๒ ปี	
– ประกอบการใหม่	–	–	–	–	ซื้อไม่ได้เลย

จะเห็นได้อย่างชัดเจนทีเดียวว่า กฎกระทรวงฉบับนี้เปิดโอกาสให้กิจการอุตสาหกรรมทั้งเก่าและใหม่อยู่มาก ที่จะได้มีโอกาสใช้เงินทุนจากบริษัทประกันชีวิตและประกันภัย และมีเจตนาจำกัดการลงทุนในกิจการอสังหาริมทรัพย์อยู่อย่างชัดเจน ลองเทียบดู ข้อ ก) และ ข) ในช่อง ๒ ซึ่งแสดงเปอร์เซนต์ของโอกาสจะลงทุน ข้อ ก : ข = ๒๕ : ๑๐ ในช่อง ๓ ทุนจดทะเบียนที่ยอมให้ลงทุนในข้อ ก) ก็ต่ำกว่า ทุนชำระแล้ว ข้อ ก) ก็ต่ำกว่า และในช่องสุดท้าย คือหมายเหตุนั้น กิจการประกันชีวิตเท่านั้นที่จะลงทุนในข้อ ข) ได้ กิจการประกันภัยจะลงทุนในข้อนี้ไม่ได้เลย ส่วนข้อ ก) นั้น ทั้งกิจการประกันชีวิตและประกันภัยก็ลงทุนได้ทั้งสิ้น

การลงทุนของบริษัทประกันภัยในกิจการอุตสาหกรรมทางอ้อม นั่นคือ ซื้อหุ้นจากบรรษัท–เงินทุนเพื่อการอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนั้น ได้เปิดเผยไว้ในรายงานงวด ๓ เดือนสุดท้าย ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๑๐ ไว้ดังนี้ [๑๔]

ประเภทผู้ถือหุ้น	จำนวนผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้น	เปอร์เซนต์ของหุ้น
บริษัทประกันภัย	๒๐	๑,๖๔๐	๔ %

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยนั้นเป็นจักรกลที่สำคัญทางการเงินของประเทศ ได้แสดงบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมของประเทศ โดยออกแถลงการณ์ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๐๖ เรื่อง การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน อันเนื่องจากการซื้อวัตถุดิบเพื่อการอุตสาหกรรม ซึ่งคิดส่วนลดด้วยอัตราถูก (ให้ธนาคารพาณิชย์ซื้อลดตั๋วเงินดังกล่าวในอัตราไม่เกิน

---

๑๔ Industrial Finance Corporation of Thailand, Quarterly Issue October - December 1967, (Himeographed) P 4

ร้อยละ ๗ ต่อปี โดยธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับช่วงซื้อลดตั๋วนั้นจากธนาคารพาณิชย์อีกต่อหนึ่ง ในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี)

ดังนั้น กิจการอุตสาหกรรมทั้งหลายจึงสามารถนับธนาคารชาติเข้าเป็นแหล่งของเงินที่สำคัญ ที่มีอัตราดอกเบี้ยถูกได้อีกแห่งหนึ่ง

สาเหตุที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือในเรื่องนี้นั้น ได้กล่าวไว้ในแถลงการณ์ของธนาคาร ฉบับวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๐๖ ดังนี้คือ

"เนื่องด้วยธนาคารได้พิจารณาเห็นว่า ถึงแม้กิจการอุตสาหกรรมจะได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลหลายประการแล้วก็ดี แต่ก็ยังมีกิจการอุตสาหกรรมอีกไม่น้อยที่ขาดเงินหมุนเวียน และต้องกู้ยืมเงินมาใช้ในอัตราดอกเบี้ยที่ค่อนข้างสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตอยู่ในระดับที่สูง เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตหรือราคาสินค้าประเภทเดียวกันที่ผลิตในต่างประเทศ และเป็นสาเหตุสำคัญอันทำให้สินค้าอุตสาหกรรมประเภทนั้น ๆ ไม่อยู่ในสภาพที่จะแข่งขันกับสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ และทำให้ประชาชนผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าในราคาสูง

เพื่อสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมตามนโยบายของรัฐบาล ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นเป็นการสมควรที่จะได้นำระเบียบการการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินอันเนื่องจากการซื้อวัตถุดิบเพื่อการอุตสาหกรรมออกใช้ โดยมีความมุ่งหมายที่จะช่วยให้กิจการอุตสาหกรรมได้มีเงินหมุนเวียนซื้อวัตถุดิบในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำอันจะเป็นผลให้ต้นทุนการผลิตของกิจการอุตสาหกรรมลดลงได้ส่วนหนึ่ง

ระเบียบการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้นำออกใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๐๖ นี้ มีสาระสำคัญที่จะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม่ว่าขนาดใดที่จำเป็นต้องซื้อวัตถุดิบ

คงสต๊อคไว้ ออกตั๋วสัญญาใช้เงินสำหรับค่าวัตถุดิบคงสต๊อค และให้ธนาคารพาณิชย์ซื้อลดตั๋วเงินดังกล่าวในอัตราไม่เกินร้อยละ ๗ ต่อปี โดยธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับช่วงซื้อลดตั๋วนั้นจากธนาคารพาณิชย์อีกต่อหนึ่ง ในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยหวังเป็นอย่างมากว่าบรรดาธนาคารพาณิชย์และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งหลายจักให้ความร่วมมือด้วยดีแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในอันที่จะให้การปฏิบัติตามระเบียบการนี้ได้ผลลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะมีผลให้อัตราดอกเบี้ยและต้นทุนการผลิตของกิจการอุตสาหกรรมลดต่ำลงไป ซึ่งนอกจากจะเกิดประโยชน์แก่กิจการอุตสาหกรรมนั้น ๆ โดยเฉพาะแล้ว ยังจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้บริโภคในรูปของราคาสินค้าที่ต่ำลงอีกด้วย"

นอกจากนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดระเบียบการเพื่อให้ง่ายในการปฏิบัติงานในเรื่องนี้ไว้ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

"ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่จะได้รับสิทธิตามระเบียบการนี้ ต้องเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมซึ่งต้องซื้อวัตถุดิบคงสต๊อกสำหรับผลิตเป็นวัตถุสำเร็จที่พึงเชื่อถือได้ และได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้ได้รับอนุเคราะห์

ส่วนตั๋วสัญญาใช้เงินที่จะขายช่วงลดแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ จะต้องเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป็นผู้ออกและเข้าอยู่ในลักษณะดังต่อไปนี้ .—

ก. กำหนดชำระเงินภายในระยะเวลาที่จำเป็น แต่ต้องไม่เกิน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด

ข. มีจำนวนเงินแต่ละฉบับไม่ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐.- บาท

ค. ธนาคารพาณิชย์ได้สลักหลังโอนให้แก่ธนาคารแห่ง-ประเทศไทย และอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ต่อไปนี้ด้วย

๑) เป็นจำนวนเงินอย่างสูงไม่เกินร้อยละ ๙๐ ของมูลค่าวัตถุดิบที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้ซื้อ

ในกรณีที่มูลค่าวัตถุดิบเป็นเงินตราต่างประเทศ การคำนวณเทียบเป็นเงินบาทให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยน ๒๐ บาทต่อ ๑ ดอลล่าร์สรอ. และ ๔๘ บาทต่อ ๑ ปอนด์สเตอร์ลิง ถ้าเป็นเงินสกุลอื่นก็คำนวณผ่านเงินสองสกุลที่กล่าวนี้

๒) เป็นตั๋วที่ออกไม่ช้ากว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้ซื้อหรือรับมอบวัตถุดิบแล้วแต่วันใดจะหลังกว่ากัน และธนาคารพาณิชย์ได้ซื้อลดไว้ในอัตราส่วนลดสูงกว่าอัตรารับช่วงซื้อลดของธนาคารแห่ง-ประเทศไทยไม่เกินร้อยละ ๒ ต่อปี โดยไม่มีการเรียกประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติมอีก

ง. ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดในอัตรารับช่วงซื้อลดของธนาคารแห่งประเทศไทยในวันที่รับช่วงซื้อลด

จ. ในการขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด ธนาคารพาณิชย์จะต้องยื่นเอกสารและหลักฐานประกอบ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เพื่อแสดงว่าตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นสืบเนื่องจากการซื้อวัตถุดิบคงสต๊อกของผู้ประกอบการ-อุตสาหกรรมโดยสุจริต

ฉ. เมื่อได้มีการชำระเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับใด ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคืนตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นให้แก่ธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินตามระเบียบการนี้ จะต้องปฏิบัติและตกลงดังต่อไปนี้.—

ก. ต้องแสดงหลักฐานให้เป็นที่พอใจธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนว่าผู้ประสงค์จะขายช่วงลดตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ควรได้รับการอนุเคราะห์ตามระเบียบการนี้ โดยจะต้องยื่นรายงานตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด งบดุล บัญชีทำการ บัญชีกำไรขาดทุน รายงานฐานะการเงิน และอื่น ๆ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเรียกร้อง ต่อธนาคารแห่ง—ประเทศไทยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข. ในการซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุมัติแล้วเป็นผู้ออก และธนาคาร—พาณิชย์จะเสนอขายช่วงลดแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น ธนาคาร—พาณิชย์จะต้องพิจารณาเป็นที่พอใจเสียก่อนว่า ตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นเกิดจากการซื้อวัตถุดิบคงสต๊อกโดยสุจริต และจำนวนเงินตามตั๋วไม่สูงกว่าที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจโดยปกติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

ค. ธนาคารพาณิชย์จะต้องมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีเงินฝากของตนที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อชำระเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดไว้ และต้องมอบอำนาจด้วยว่า ในกรณีที่เงินในบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

มีจำนวนไม่พอหักชำระตามตั๋วสัญญาใช้เงิน ธนาคารพาณิชย์
ต้องตกลงยินยอมให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดการจำหน่าย
ทรัพย์สินอย่างอื่นของตนที่มีอยู่ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
ตามจำนวนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควรได้ทันที
เพื่อให้ได้เงินมาชำระตามตั๋วสัญญาใช้เงินตามแบบหนังสือ
มอบอำนาจที่แนบท้ายระเบียบการนี้"

ผู้เขียนได้คัดลอกแบบฟอร์มสำหรับผู้ขอรับความช่วยเหลือกรอกแนบไว้ท้ายวิทยานิพนธ์นี้

<u>บุคคลธรรมดาผู้ออกเงินให้กู้</u>

นับเป็นแหล่งของเงินทุนที่จะใช้ในอุตสาหกรรมที่ควรกล่าวถึงเป็นข้อสุดท้าย และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมก็สมควรพึ่งแหล่งเงินแห่งนี้เป็นแหล่งสุดท้ายเช่นเดียวกัน ดังที่ นายพิสุทธ์ นิมมานเหมินทร์ ได้กล่าวไว้ว่า [๑๕]

"It cannot be denied that another source of capital is the unorganized market. Very little is known about this market. The interest rates charged are known to be between 2% to 5% a month, and postdated checks are used widely as guarantees for borrowing."

จะเห็นว่านอกจากต้องเสียอัตราดอกเบี้ยสูงแล้ว ยังเป็นการเสี่ยงต่อความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติการใช้เช็คอีกด้วย

---

๑๕ Bisudhi Nimmanheminda <u>op. cit.</u>, P. 30

กล่าวโดยสรุปแล้ว ในบทที่ ๔ นี้ ผู้เขียนได้นำเอาสถาบันทางการเงินต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย มาพิจารณาเท่าที่ข้อมูลต่าง ๆ จะอำนวยให้ ปัญหาที่นับได้ว่าเป็นปัญหาร่วมของสถาบันการเงินเหล่านี้ก็คือ ขาดแคลนผู้ขอกู้ยืมที่มีโครงการที่ดี ส่วนผู้ขอกู้ยืมก็มักกล่าวว่ากิจการเหล่านี้มีระเบียบมาก และก้าวก่ายผู้ขอกู้เกินไป ในรายละเอียดโดยเฉพาะ เมื่อถูกขอร้องให้เสนอความเหมาะสมของโครงการ (Feasibility Study) ซึ่งอาจเป็นเพราะการขาดความรู้และความเข้าใจผิดของทางฝ่ายผู้ลงทุน การทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการนั้นนับแต่จะมีความสำคัญมากขึ้นทุกที เพราะยิ่งประเทศพัฒนามากขึ้น อัตราผลตอบแทนการลงทุนของแต่ละโครงการยิ่งน้อยลง ดังนั้น ความรอบคอบถี่ถ้วนจึงต้องมากขึ้นตามลำดับ สำหรับผู้ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ การหาแหล่งของเงินจึงต้องทำควบคู่กันไปกับการทำรายละเอียดความเหมาะสมของโครงการ ซึ่งรายละเอียดของเรื่องนี้ปรากฏอยู่ในบทถัดไป.